

Hva er mobbing?

Det finnes flere definisjoner av hva mobbing er. Definisjonen som blir brukt av Utdanningsdirektoratet i forbindelse med Elevundersøkelsen lyder:



Mobbing er "*gjentatt negativ eller "ondsinnnet" atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vansker for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing*". Atferden må finne sted 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere for å defineres som mobbing.

Definisjonen av mobbing er problematisk av flere grunner. Les mer om **En problematisk definisjon**. Også begrepet "Mobbing" er ugreit i det praktiske arbeidet i skolen.

Et ullent begrep

"Mobbing" er et noe ullent samlebegrep for når ulike varianter av krenkende atferd rammer en elev gjentatte ganger, over tid. Begrepet har sine begrensninger, og kan virke mer hemmende, begrensende og tåkete, enn avdekkende og klargjørende.

En rekke begreper svever mer eller mindre fritt: Man snakker om "arbeid mot mobbing", "nulltoleranse mot mobbing", "en mobbefri skole" og "mobbefri sone". Man snakker om "mobbeproblemet", om "mobberne" og om "mobbetiltak". Men hva er alt dette? Når er noe mobbing? Hva gjør man når man arbeider mot mobbing? Hva skal det være nulltoleranse mot? Når er en skole mobbefri? Hva er mobbeproblemet? Og hva skiller en mobber fra resten av elevene?

Bruk av ordet "mobbe" gir verken en god forklaring på hva som er problemet, eller nødvendige føringer for skolens arbeid, slik at skolen skal bli trygg for enkelteleven. Derimot gir det stort rom for tolkning, og god grunn til usikkerhet både om hva som er hva, om når det skal gripes inn, og om hva som skal stoppes.

Begrepet "mobbing" tar oppmerksomhet og fokus fra andre begreper og tilnærminger som burde dominere dette arbeidet i skolen. Begrepene er "krenkelser" og "krenkende atferd". Utgangspunktet bør alltid være den enkeltes opplevelse av å bli krenket, eller andres observasjoner av krenkelser mot medelever.

Krenkelser og krenkende atferd

Mobbing kan sees på som enkeltkrenkelser i rekkefølge. For å stoppe mobbing, må enkeltkrenkelser avdekkes og stoppes tidlig, før de blir mange og mer alvorlige. Snakker man om mobbing og mobbetiltak, så mister man dette perspektivet. Snakker man om at en krenkelse er en krenkelse for mye, og at enhver krenkelse skal gripes fatt i, så har skolen et veldig konkret mål å gå for.

For å få bukt med "mobbing", må skolen avdekke opplevde krenkelser. Til dette er elevsamtalen et glimrende kartleggingsverktøy. Elever skal vite at voksne aktivt og til stadighet jakter krenkede atferd. Hvem har sett hva de siste dagene? Hvem har vært utsatt? Hvem har gjort det? Hvor har det skjedd? etc.

Les mer om **Elevsamtalen**.

Krenkelser kan ta mange former

- Uthengning
- Baksnakking og spredning av løgner
- Vold og fysiske overgrep
- Ødelegging og stjeling av ting
- Trusler og tulletrusler
- Ironi, sarkasmer
- Stemmeleie og herming
- Kroppsspråk (Slutte rekkene når en kommer.) (Flytte stol ut av ringen)
- Slutte å prate når en elev kommer til
- Kallenavn som er negativt ment.
- Kjefting. Gi ordre. Bestemme.
- Stadig negative omtale, kommentarer og erting
- Systematisk avvisning eller stryking av en som internettvenn.
- Varianter av utestenging: Blir ikke ringt til eller kontaktet, mens alle andre samles.
- Negative blikk



Nulltoleransetilnærming

En nulltoleransetilnærming er et godt virkemiddel for å få bukt med krenkelser av mange slag. Da kreves en prosess innad på skolen som klargjør både elever, ansatte og foreldre. Det finnes god metode for å gjennomføre en slik prosess, og for å sikre oppfølging og vedlikehold slik at innsatsen holder seg.

Les mer om **Nulltoleranseprosess og -tilnærming**

Få umiddelbar tilgang til artikler på medlemssider:

1. Mobbing: En problematisk definisjon
2. Mobbing: Dette kan skolen gjøre feil
3. Mobbing: Høyesterettsdom om mobbing i skolen

4. Mobbing: Tilsyn fra Fylkesmannen vedr. paragraf 9a
5. Mobbing: Det finnes et kvikk-fiks mot krenkende atferd og mobbing